

**ВПРОВАДЖЕННЯ МЕТОДИКИ ПРОБЛЕМНОГО НАВЧАННЯ
ПРИ ВИКЛАДАННІ ДИСЦИПЛІНИ "ВНУТРІШНЯ МЕДИЦИНА"
НА КАФЕДРІ ВНУТРІШНЬОЇ МЕДИЦИНИ №2
І КЛІНІЧНОЇ ІМУНОЛОГІЇ ТА АЛЕРГОЛОГІЇ ІМЕНІ АКАДЕМІКА Л. Т. МАЛОЇ**

Кравчун П.Г., Заїкіна Т.С.

Якість знань випускника медичного закладу залежить від багатьох факторів. Це професіоналізм викладачів, умови і забезпеченість навчального процесу, мотивація студента, сучасні технології навчання, системи контролю знань, мотивація педагогічної праці, організація навчально-дослідної роботи студентів як невід'ємної частини освітнього процесу, виконання індивідуальних завдань та наукових проектів з елементами досліджень, участь у модернізації навчально-лабораторної бази медичного університету, методичного забезпечення навчального процесу [3].

Проте у сучасних умовах вища медична школа далеко не в усьому задовольняє запитам суспільства і держави, має місце зниження якості дипломованих фахівців, консерватизм у застосуванні сучасних освітніх технологій [1].

Важливою складовою здобуття не лише теоретичних, але й практичних знань та вмій є впровадження інноваційних підходів викладання дисципліни "внутрішня медицина" на кафедрі внутрішньої медицини №2 і клінічної імунології та алергології імені академіка Л.Т.Малої. Серед них методика проблемного навчання, на нашу думку, є однією з найефективніших [4].

Перевагами проблемного навчання є:

1. самостійний пошук знань шляхом власної творчої діяльності;
2. великий інтерес до навчального процесу;
3. розвиток продуктивного мислення;
4. довготривалі результати навчання.

Недоліки проблемного навчання:

1. недостатня керованість пізнавальною діяльністю;
2. велика витрата часу на досягнення запланованих цілей.

Розрізняють три форми проблемного навчання:

1. проблемний виклад (викладач самостійно формулює проблему та вирішує її);
2. спільне навчання (викладач формулює проблему та знаходить рішення спільно зі студентами);
3. творче навчання (студенти самостійно формулюють проблему та знаходять шляхи її вирішення).

Характерними рисами проблемного навчання є організація навчання шляхом самостійного оволодіння знаннями в процесі вирішення навчальних проблем, розвитку творчого мислення та пізнавальної діяльності студентів. Технологія проблемного навчання не відрізняється особливою варіативністю, оскільки включення студентів в активну пізнавальну діяльність має низку етапів, що реалізуються поступово та комплексно [2].

Важливою складовою проблемного навчання є створення проблемної ситуації, яка являє собою відчуття розумового ускладнення. Навчальна проблема має бути складною, але посильною для студентів. Її формулювання та розуміння завершує перший етап.

На другому етапі вирішення проблеми ("закритому") студент аналізує вже засвоєні знання, усвідомлює, що їх недостатньо для отримання

відповіді, та активно долучається до процесу пошуку. Це стимулює необхідність пошуку інформації самостійно або за допомогою викладача.

Третій етап ("відкритий") спрямований на освоєння різними способами знань, необхідних для вирішення проблеми. Він завершується виникненням думки ("Я знаю, як зробити!"). Далі йдуть такі етапи: вирішення проблеми, верифікація отриманих результатів, співставлення їх з гіпотезою, систематизація та узагальнення знань, умінь. Таким чином, студент отримує нові знання не в готових формулюваннях викладача, а внаслідок власної активної пізнавальної діяльності. Особливість втілення методики проблемного навчання полягає в руйнуванні стереотипності мислення.

При втіленні методики проблемного навчання надзвичайно важливим є чітке розуміння викладачем його ролі. На нашу думку, діяльність викладача при використанні технології проблемного навчання має бути спрямована на створення атмосфери зацікавленості кожного студента в процесі навчання, в організації командної діяльності студентів з метою вирішення складної задачі, у захопленні їх до порівняння, логічного аналізу, співставлення та протиставлення наявних фактів.

Окрім пізнавальної, методика проблемного навчання також має контролюючу функцію. Побудова навчального процесу за допомогою проблемного навчання сприяє самооцінці студентами власного рівня підготовки, що відіграє ключову мотивуючу роль. Окрім цього, вимушена взаємодія з іншими учасниками навчального процесу, участь у дискусіях, необхідність відстоювати власну думку, надавати аргументи спонукає до покращення комунікативної та емоційної складових.

Застосування в процесі навчання послідовних етапів отримання теоретичних знань та закріплення практичних умінь шляхом використання сучасних підходів формує професійні та загальнокультурні компетенції фахівця-медика. Інформаційно-освітні технології є важливим засобом у підготовці висококваліфікованих кадрів у сфері медицини і підсилюють мотивацію викладача до підвищення психолого-педагогічних компетенцій у своїй професійній діяльності.

Велика увага при підготовці майбутніх лікарів має бути спрямована на мотиваційний аспект навчальної діяльності, на розвиток активності, самостійності, творчості в навчальній діяльності. Наявні сучасні підходи до організації навчального процесу спрямовані насамперед на активізацію діяльності студентів, що сприяє не тільки їх інтелектуальному розвитку, але й розвитку інших сфер (мотиваційної, вольової, сфери саморегуляції).

Література

1. Бабенко П. А. Проблеми модернізації у вузівській практиці підготовки лікарів / П. А. Бабенко // Актуальні проблеми вищої медичної освіти: українська науково-методична конференція, 20–23 травня 2008 р. : тези доповідей. - Х., 2008. – С. 176–178.
2. Білова Т.А., Брицька А.Л. Технологія проблемного навчання як інструмент розвитку самостійної роботи студентів / Т. А. Білова, А. Л. Брицька // Сучасні проблеми науки та освіти. – 2015. – №2. – С. 16–20.
3. Грішнова О. Г. Розвиток вищої освіти в Україні : тенденції, проблеми та шляхи їх вирішення / О. Г. Грішнова // Вища школа. – 2001. – № 2–3. – С. 22–34.
4. Юровчик В. Г. Проблемне навчання як метод організації навчальної діяльності учнів / В. Г. Юровчик // Педагогічний пошук. – 2016. – №3 (91). – С. 28–29.